

Віктор Михайлович Глушков

24.08.1923 – 30.01.1982

24 серпня 2013 виповнилося б 90 років від дня народження академіка Віктора Михайловича Глушкова – блискучого, істино видатного вченого сучасності, який зробив величезний внесок у становлення кібернетики та обчислювальної техніки.

Віктор Михайлович був справжнім подвижником в науці, що володів гігантською працездатністю і працьовитістю. Він щедро ділився своїми знаннями, ідеями, досвідом з оточуючими його людьми. Вічний пошук нового, прагнення до прогресу в науці, техніці, суспільстві були чудовими його рисами.

В.М. Глушкову були притаманні системне, державницьке мислення і потужний організаторський талант. Він вніс великий внесок у розвиток Академії наук України, будучи з 1962 року і до кінця життя її віце-президентом, а також організованого і очолюваного ним з дня заснування Інституту кібернетики – одного з найважливіших наукових центрів АН УРСР. Починаючи з середини 70-х років В.М. Глушков приймає ряд організаційних рішень кінцевою метою яких було створення Кібернетичного центру. Зокрема, у 1980 році по його ініціативі з метою централізації робіт по програмному забезпеченню електронно-обчислювальних машин та систем на основі нових технологій виробництва програм, вирішення питань уніфікації та типизації програмних засобів, організації їх розповсюдження, впровадження і супроводження було створено Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро програмного забезпечення (СКТБ ПО). У 1992 році на базі СКТБ ПО був створений Інститут програмних сис-

тем НАН України, який став одним із науково-дослідних інститутів Кібернетичного центру НАН України і лідером в галузі дослідження, розробки та застосування перспективних технологій програмування, нових методів та інструментальних засобів, створення "під ключ" високоякісних та конкурентноспроможних складних комп'ютерних систем обробки даних та знань, стандартизації в області програмної інженерії.

В.М. Глушков, як мислитель, відрізнявся широтою і глибиною наукового бачення, своїми роботами передбачив багато чого з того, що нині з'явилося в інформатизованому західному суспільстві. Основні праці В.М. Глушкова відносяться до областей алгебри, теорії автоматів і ЕОМ, програмуванню, економічній кібернетики, теорії автоматизованих систем управління та систем штучного інтелекту. В.М. Глушков на основі побудованої їм теорії бікомпактної групи вирішив узагальнену п'яту проблему Гільберта. Велике значення мають роботи Глушкова в області вітчизняного електронного машинобудування, у створенні систем управління, ефективних методів вирішення народногосподарських завдань за допомогою ЕОМ, розгортання та проведення наукових досліджень з обчислювальної математики і техніки. Під його керівництвом створено першу в країні керуючу ЕОМ «Дніпро», серія ЕОМ «Мир» та ін. В.М. Глушков – автор загальної теорії автоматів та дискретних перетворень, яка застосовувалася в системах автоматизації проектування і виготовлення компонентів ЕОМ. Він першим запропонував принципово новий підхід до розв'язання оптимізаційних задач у процесі господарського планування і управління, вніс значний внесок у створення принципів побудови математичних моделей, методів і методик вирішення різних завдань управління і планування поведінки складних економічних систем, реалізованих у розробках ефективних систем управління різного рівня і призначення.

Незважаючи на різноманітність наукових напрямків, що цікавили В.М. Глушкова, всі вони належали до однієї глобальної проблеми – комп'ютеризації та інформатизації науки, техніки, суспільства. За видатний внесок в організацію і розвиток вітчизняної науки Віктор Михайлович був відзначений Ленінською премією (1964), Державною премією СРСР (1968, 1977), Державною премією УРСР (1970), премією імені Крилова АН СРСР (1980), премією імені Лебедєва АН УРСР.

Віктор Михайлович Глушков був іноземним членом Німецької академії натуралістів «Леопольдіна» (1970), почесним доктором Дрезденського технічного університету (1975), почесним іноземним членом Польської академії наук (1977).

У Національній академії наук України заснована премія імені В.М Глушкова за видатні досягнення в галузі кібернетики та загальної теорії обчислювальних машин і систем.

Академік В.М. Глушков віддав все своє життя справі служіння вітчизні, своєму народу, науці. Пам'яттю про нього залишаються його чудові праці та створений ним Інститут кібернетики, що носить його ім'я.